

Den här dagen...

Den 24 mars 1784 befinner sig Gustaf III återigen i Rom efter några veckors vistelse i kungariket Neapel. Tidigare i januari fick vi ta del Gudmund Göran Adlerbeths vittnesmål om italienska festligheter som innefattade hästkapplopp och maskeradbal. Kungen fick också audiens hos påven i Vatikanen som var välvilligt inställd till Sverige efter att Gustaf III möjliggjort för utlandsfödda katoliker att praktisera sin religion genom toleransediktet 1781. I kungariket Neapel besökte det svenska sällskapet bland annat ruinstaden Pompeji som till stora delar var utgrävd redan under denna tid. Sällskapet återvände till Rom i mitten av mars där Gustaf ägnade stor del av sin tid åt konst, arkitektur och antikviteter. Med sig på resan hade han bildhuggaren Tobias Sergel som kunde bistå kungen när konst och antikviteter inköptes.

Men efter att ha varit borta i ett halvår drabbades Gustaf troligtvis också av längtan efter nära och kära i den svenska huvudstaden. Om det vittnar i alla fall ett brev till sonen Gustaf Adolf. Han var då blott fem år gammal och hade skrivit sitt första brev till fadern. Gustafs svar på franska från den 24 mars återfinns i Johan Gabriel Oxenstiernas utgåva av Gustaf III:s skrifter, här återgiven i moderniserad översättning.

Ingenting är mig mera angenämt, min kära Son, än att få höra att Du är frisk och att Du tilltager i förstånd och förnuft. Ditt brev har gjort mig ett stort nöje. Fortsätt att förkovra Dig och att följa de personers råd, vilka jag satt närmast omkring Dig. Vörda din Mor, älska henne: sök att behaga dina Farbröder och Fastrar genom den ömhet Du visar dem, och som de förtjäna genom den de hysa för Dig. Var hövlig och vänlig emot alla, och betänk att man icke kan använda nog omsorg för att vinna hjärtan; Prinsars lycka består i att förvärva dem, och att man icke älskas av andra utan att man älska dem. Därigenom gör Du Dig förtjänt av hela min ömhet, och jag kommer känna ett dubbelt nöje, när jag får se Dig igen, att finna Dig mera bildad och mera älskansvärd, än då jag lämnade Dig. Jag skriver till Dig på franska, i förmodan att Du redan kan nog av det språket för att förstå mitt brev. Jag omfamnar dig av hela mitt hjärta och förbliver m.m.

Det skulle dock dröja ytterligare drygt fyra månader innan far och son återförenades. På tavlan nedan är kronprinsen avbildad samma år av konstnären Carl Frederik von Breda, målningen återfinns i Nationalmuseums samlingar.

Johannes Heuman, sekreterare i Sällskapet Gustaf III

Carl Fredrik von Breda, *Gustav IV Adolf (1778-1837), kung av Sverige, gift med Fredrika Dorotea Vilhelmina av Baden och sannolikt Georg Jonas von Wright (1754-1800), förste kammarpage, överste, gift med statsfrun grevinnan Ulrika Eleonora von Fersen, 1784, NMGrh 1541*